

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2020թ. երրորդ եռամսյակի համար**

Բովանդակություն

Ֆինանսական վիճակ մասին հաշվետվություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	7

ՄԻՋԱՆԿՑԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական վիճակի մասին

30 սեպտեմբերի 2020 թ.

ՎՏԲ - Հայաստան Բանկ ՓԲԸ (ք. Երևան, Մոսկովյան 35, 68-73)

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Անվանումը	Ծան.	30/09/20	31/12/19
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	59,757,722	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	6	485,277	611,871
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	6	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	17,644,660	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8	199,232,541	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	9	18,645,208	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	9	-	-
Հիմնական միջոցներ	10	11,150,618	10,914,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	2,496,460	2,330,608
Ընթացիկ ակտիվներ շահութահարկի գծով		260,311	262,311
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		-	1,458
Այլ ակտիվներ	13	5,032,168	7,989,939
Ընդամենը ակտիվներ		314,704,965	307,295,325
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	14	654,905	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	15	713,033	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	16	248,964,968	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	17	7,620,560	7,773,171
Պահուստներ		93,058	87,572
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ		4,357,415	4,454,300
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		318,542	-
Այլ պարտավորություններ	13	863,134	1,824,115
Ընդամենը պարտավորություններ		263,585,615	259,485,925
Կապիտալ	18		
Կանոնադրական կապիտալ		63,775,674	63,775,674
Էմիսիոն եկամուտ		130,557	130,557
Կուտակված վնաս		(16,209,175)	(19,591,249)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		1,004,868	1,046,840
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		2,417,426	2,447,578
Ընդամենը կապիտալ		51,119,350	47,809,400
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		314,704,965	307,295,325

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2020

ԿՏ

Գլխավոր տնօրեն – Տնօրինության նախագահ

Ի. Գ. Տեղեկին

Գլխավոր հաշվապահ

Վ. Վ. Զոլոբարյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
30 սեպտեմբերի 2020 թ.

ՎՏԲ - Հայաստան Բանկ ՓԲԸ (ը. Երևան, Մոսկովյան 35, 68-73)
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

Անվանումը	Ծան.	(հազար դրամ)			
		01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Տոկոսային եկամուտ	20	9,215,067	26,782,060	8,456,577	23,731,597
Տոկոսային ծախս	20	(3,248,462)	(9,585,139)	(3,112,294)	(8,945,568)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	20	5,966,605	17,196,921	5,344,283	14,786,029
Վարկային կորուստների գծով ծախսեր	12	(2,908,483)	(6,027,247)	(2,152,080)	(6,011,000)
Վարկային կորուստների գծով ծախսերից հետո զուտ տոկոսային եկամուտ		3,058,122	11,169,674	3,192,203	8,775,029
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	21	445,506	1,020,578	462,856	1,330,619
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ		(2,554)	16,848	18,294	7,578
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ/(վնաս)		22,302	254,983	7,341	58,093
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ/(վնաս)	22	285,092	937,107	671,660	898,488
Այլ եկամուտ	23	135,352	589,838	134,298	308,213
Ոչ տոկոսային եկամուտ		885,698	2,819,354	1,294,449	2,602,991
Անձնակազմի գծով ծախսեր	24	(1,787,109)	(5,381,956)	(1,748,429)	(5,203,614)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	10, 11, 24	(546,287)	(1,523,492)	(456,678)	(1,340,713)
Այլ գործառնական ծախսեր	24	(875,014)	(2,586,204)	(832,583)	(2,661,934)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ եկամուտներ(ծախսեր)	12	(139,513)	(821,281)	(292,678)	(582,757)
Ոչ տոկոսային ծախսեր		(3,347,923)	(10,312,931)	(3,330,368)	(9,789,018)
Շահույթ/վնաս մինչև շահութահարկ		595,897	3,676,097	1,156,284	1,589,002
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում		(5,263)	(335,996)	4,231	47,861
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ/(վնաս)		590,634	3,340,101	1,160,515	1,636,863
Այլ համապարփակ եկամուտ/վնաս					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներից զուտ օգուտ/(վնաս)		6,613	(30,152)	134,118	360,812
Շենքերի վերագնահատում		-	-	-	-
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ շահույթ/վնաս		597,247	3,309,950	1,294,633	1,997,675

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2020

ԿՏ

Գլխավոր տնօրեն – Տնօրինության նախագահ

Գլխավոր հաշվապահ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
30 սեպտեմբերի 2020 թ.

ՎՏԲ - Հայաստան Բանկ ՓԲԸ (ք. Երևան, Մոսկովյան 35, 68-73)

(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

	Ժամ.	01/01/2020- 30/09/2020	01/01/2019- 30/09/2019
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		26,314,067	23,240,000
Վճարված տոկոսներ		(8,232,086)	(7,781,715)
Ստացված միջնորդավճարներ		2,035,375	2,437,181
Վճարված միջնորդավճարներ		(1,014,797)	(1,106,562)
Զուտ իրացված օգուտ արտաբերություններից		883,808	921,593
Ստացված այլ եկամուտ		589,838	308,213
Աշխատակազմի վճարված գումարներ		(5,450,843)	(5,381,960)
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(3,140,996)	(3,345,141)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		11,984,367	9,291,609
Գործառնական ակտիվների գուտ (ավելացում)/նվազում			
Անտրային արժեթղթեր		126,594	382,343
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(5,639,300)	(3,033,037)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(17,082,392)	(21,283,084)
Այլ ակտիվներ		4,074,633	554,834
Գործառնական պարտավորությունների գուտ ավելացում/նվազում			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		(212,372)	(1,647,499)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		(668,841)	2,477,351
Հաճախորդների հաշիվներ		2,613,661	4,951,364
Այլ պարտավորություններ		(722,133)	(96,409)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը		(5,525,785)	(8,402,528)
Վճարված շահութահարկ		-	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից		(5,525,785)	(8,402,528)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(7,724,120)	(8,117,235)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից հոսքեր		10,637,420	5,658,698
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,603,491)	(927,433)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից հոսքեր		14,240	106,399
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ներդրումային գործունեությունից		1,324,049	(3,279,571)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրումից		-	-
Զուտ հոսքեր այլ փոխառու միջոցներից		(157,363)	1,503,136
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		(157,363)	1,503,136
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		299,413	(524,989)
Ակնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(19,566)	(1,961)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/նվազում		(4,079,253)	(10,705,913)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		63,836,975	62,648,409
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում		59,757,722	51,942,496

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2020

ՎՏ

Գլխավոր տնօրեն – Տնօրինության նախագահ

Գլխավոր հաշվապահ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
30 սեպտեմբերի 2020 թ.
ՎՏԲ - Հայաստան Բանկ ՓԲԸ (ք. Երևան, Մոսկովյան 35, 68-73)
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Ըմբիսիոն եկամուտ	Հիմնական միջոցների վերագնահատում՝ հարկերից զտված	Ներդրումային արժեքի վերագնահատում՝ հարկերից զտված	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,069,189	1,998,361	(17,467,731)	49,506,050
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	360,812	1,636,862	1,997,674
Շենքերի մաշվածության և վերադասակարգման հետ կապված վերագնահատման պահուստի տեղափոխում	-	-	(52,822)	-	52,822	-
2019թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,016,367	2,359,173	(15,778,047)	51,503,724
2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,046,840	2,447,578	(19,591,249)	47,809,400
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	(30,152)	3,340,101	3,309,950
Շենքերի մաշվածության և վերադասակարգման հետ կապված վերագնահատման պահուստի տեղափոխում	-	-	(41,973)	-	41,973	-
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	63,775,674	130,557	1,004,868	2,417,426	(16,209,175)	51,119,350

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15/10/2020

ԿՏ

Գլխավոր տնօրեն – Տնօրինության նախագահ

Գլխավոր հաշվապահ

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Գործունեության նկարագրություն

Բանկի ներկայիս ամբողջական անվանումն է «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն:

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») գործունեություն է իրականացնում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից 2006թ. սեպտեմբերի 20-ին տրված № 64 լիցենզիայի հիման վրա (պետական գրանցում՝ 1994թ. մայիսի 25):

2007թ. հուլիսի 25-ից Ռուսաստանի Դաշնության «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ-ն հանդիսանում է Բանկի միակ բաժնետեր (բաժնետոմսերի 100%-ի սեփականատեր):

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Բանկերի միության անդամ, ArCa, MasterCard և Visa International քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի, SWIFT միջազգային հաղորդակցության ֆինանսական համակարգի անդամ:

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է ՀՀ, ք. Երևան, Մոսկովյան փող., շենք 35 հասցեում: Բանկն ունի մասնաճյուղերի լայն ցանց ՀՀ տարածքում: Բանկն ունի գործող 72 մասնաճյուղ (28-ը՝ Երևան քաղաքում, 44-ը՝ ՀՀ այլ մարզերում), որտեղ սպասարկվում են ավելի քան 671 հազար հաճախորդ: Բանկն ունի 198 բանկոմատ: Բանկի աշխատողների թվաքանակը 2020թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ 1299 է:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

Ընդհանուր մաս

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Համաձայն ՀՀ հաշվապահական հաշվառումը և բանկային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և Նորմատիվային ակտերի՝ Բանկը պարտավոր է հաշվապահական հաշվառումը իրականացնել և ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել ՀՀ դրամով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվապահական տվյալների վրա, որոնք ձևավորվել են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառմանը վերաբերող օրենսդրության և ՀՀ կենտրոնական բանկի Նորմատիվ ակտերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով հոդվածների ճշգրտումները և վերադասակարգումները, որոնք անհրաժեշտ են դրանք ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են փաստացի արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի: Օրինակ, առևտրային և ներդրումային արժեթղթերը գնահատված են իրական արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

Բանկն առաջին անգամ է կիրառել ստանդարտների որոշ փոփոխությունները, որոնք գործում են 2019թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի կիրառել որևէ թողարկված, սակայն դեռևս չգործող ստանդարտներ, մեկնաբանություններ կամ փոփոխություններ: Յուրաքանչյուր փոփոխության բնույթը և ազդեցությունը ներկայացված է ստորև.

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է «Վարձակալություն» ՀՀՄՍ 17-ին, «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» ՖՀՄՍՄԿ 4-ին, «Գործառնական վարձակալություն. հրախուսող պայմաններ» ՄՄԿ 15-ին և «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատում» ՄՄԿ 27-ին: Ստանդարտը սահմանում է վարձակալությունների ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման սկզբունքները և պահանջում է վարձակալից հաշվառել վարձակալությամբ ստացած բոլոր ակտիվները միասնական հաշվապահական հաշվեկշռի մոդելով:

Վարձատուի հաշվառումը ըստ ՖՀՄՍ 16-ի զգալի փոփոխություններ չի կրել ՀՀՄՍ 17-ի համեմատ: Վարձատուները կշարունակեն դասակարգել վարձակալությունները նույն դասակարգման սկզբունքով, ինչ ՀՀՄՍ 17-ի դեպքում և կտարբերակեն երկու տեսակի վարձակալություն՝ գործառնական և ֆինանսական: Այսպիսով, ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումը չի ազդել այն վարձակալության պայմանագրերի հաշվառման վրա, որում Բանկը վարձատու է:

Բանկը ընդունել է ՖՀՄՍ 16-ը՝ կիրառելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ որպես սկզբնական կիրառման ամսաթիվ դիտարկելով 2019թ. հունվարի 1-ը, առանց համադրելի տեղեկատվության վերահաշվարկման: Այս մեթոդի համաձայն ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց՝ կուտակային ազդեցությունը ճանաչելով սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Բանկն ընտրել է կիրառել անցման գործնական մոտեցումը, որը թույլ է տալիս սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ կիրառել ստանդարտը միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել են որպես վարձակալություններ «Վարձակալություն» ՀՀՄՍ 17-ի և «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» ՖՀՄՍՄԿ 4-ի համաձայն: Բանկն ընտրել է նաև կիրառել ճանաչումից ազատումները այն պայմանագրերի համար, որոնք մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ ունեն 12 ամիս կամ դրանից պակաս ժամկետ և չեն պարունակում գնման օպցիոն («կարճաժամկետ վարձակալություն») և այն պայմանագրերը, որոնց դեպքում հիմքում ընկած ակտիվը փոքրաթեք է («փոքրաթեք ակտիվներ»):

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

Ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

4 656 447

Այլ ակտիվներ (կանխավճար)

(86 345)

Ընդամենը ակտիվներ

4 570 102

Պարտավորություններ

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

4 570 102

Ընդամենը պարտավորություններ

4 570 102

Ընդամենը սեփական կապիտալի ճշգրտում

—

ա) ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցության բնույթը

Բանկն ունի տարբեր հիմնական միջոցների վարձակալության պայմանագրեր: Նախքան ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումը հիմքում որպես վարձակալ վարձակալության սկզբի ամսաթվին դասակարգում էր յուրաքանչյուր վարձակալություն որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն: Վարձակալությունը դասակարգվում էր որպես ֆինանսական վարձակալություն, եթե գործնականում բոլոր ռիսկերը և օգուտները, որոնք կապված էին վարձակալված ակտիվը տիրապետելու հետ, փոխանցվում էին Բանկին. հակառակ դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում էր որպես գործառնական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալությունը կապիտալացվում էր վարձակալության սկզբում վարձակալված գույքի իրական արժեքով կամ, եթե այդ գումարը ավելի քիչ է, նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները բաշխվում էին տոկոսների և վարձակալության պարտավորությունների նվազման միջև. Գործառնական վարձակալության դեպքում վարձակալված գույքը չէր կապիտալացվում, և վարձավճարները շահույթում կամ վնասում ճանաչվում էին գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես վարձակալության գծով ծախս: Ցանկացած վարձակալության գծով կատարված կանխավճարներ կամ հաշվեգրված վարձավճարներ ճանաչվում էին համապատասխանաբար որպես «Այլ ակտիվներ» կամ «Այլ պարտավորություններ»:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումից հետո Բանկը բոլոր վարձակալությունների համար կիրառում է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում, բացառությամբ կարճաժամկետ և փոքրածախ ակտիվների վարձակալությունների: Ստանդարտը սահմանում է հատուկ անցումային դրույթներ և գործնական մոտեցումներ, որոնք կիրառվել են Բանկի կողմից:

Նախկինում որպես ֆինանսական վարձակալություններ դասակարգված վարձակալություններ

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում դասակարգվել են որպես ֆինանսական վարձակալություն Բանկը չի փոխել սկզբնական կիրառման ամսաթվի վարձակալության գծով ակտիվի և վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը, այսինքն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի և վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը գնահատվել է անմիջապես նախքան այդ ամսաթիվը՝ չափված ՀՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ գումարով: ՖՀՄՍ 16-ի պահանջները կիրառվել են այդ վարձակալությունների համար 2019թ-ի հունվարի 1-ից սկսած:

Նախկինում որպես գործառնական վարձակալություններ դասակարգված վարձակալություններ

Նախկինում որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով Բանկը ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրածախ ակտիվների վարձակալությունների: Վարձակալության պայմանագրերի մեծամասնության դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները գնահատվում էին հաշվեկշռային արժեքով, այնպես կարծես ստանդարտը միշտ կիրառված լիներ, բացառությամբ՝ լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման տոկոսադրույքի սկզբնական ամսաթվի դրությամբ կիրառման: Որոշ վարձակալական պայմանագրերի դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, ճանաչվել են վարձակալության պարտավորություններին հավասար գումարով, նախկինում ճանաչված կանխավճարների կամ հաշվեգրված ծախսերի ճշգրտմամբ: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ճանաչվել են մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով՝ գեղջելով սկզբնական կիրառման ամսաթվին վարձակալի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով:

Բանկը կիրառել է նաև հասանելի գործնական մոտեցումները, որոնցից են.

- ▶ Կիրառել է միասնական գեղջման դրույք խելամուտրեն համանման հատկանիշներ ունեցող վարձակալությունների պորտֆելի նկատմամբ,
- ▶ Օգտագործել է որպես արժեգրկման թեոին այլընտրանք բարդ բնույթի վարձակալության պայմանագրի վերլուծություն անմիջապես նախնական կիրառման ամսաթվից առաջ,
- ▶ Կիրառել է կարճաժամկետ վարձակալության բացառությունը այն վարձակալությունների համար, որոնց դեպքում վարձակալության ժամկետն ավարտվում է սկզբնական կիրառման ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում,
- ▶ Սկզբնական կիրառման ամսաթվին բացառել է սկզբնական ուղղակի ծախսերը օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափումից,
- ▶ Կիրառել է դատողություններ վարձակալության ժամկետը որոշելիս, երբ պայմանագիրը պարունակում է վարձակալությունը երկարաձգելու կամ դադարեցնելու օպցիոններ:
- ▶ Հիմք ընդունելով վերը նշվածը, 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ.
- ▶ 4,656,447 հազար ՀՀ դրամ արժեքով օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ճանաչվել և ներառվել են «Հիմնական միջոցներ»-ի կազմում,
- ▶ 4,570,102 հազար ՀՀ դրամ արժեքով վարձակալության գծով պարտավորություններ ճանաչվել են «Այլ պարտավորություններ»-ի կազմում:
- ▶ Դադարեցվել է 86,345 հազար ՀՀ դրամի չափով կանխավճարների ճանաչումը նախկինում ճանաչված գործառնական վարձակալությունների առնչությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունները համադրվում են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածությունների գումարին հետևյալ կերպ.

2018 թ.-ի դեկտեմբերի 31 դրությամբ պայմանագրային պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	7 393 559
Լրացուցիչ փոխառու միջոցների ներգրավման կշռված միջին տոկոսադրույքը 2019 թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	7,67%
Գործառնական վարձակալության գծով գեղչված պարտավորությունները 2019 թ.-ի հունվարի 1-ի դրությամբ	4 716 605
<i>Հանած՝</i>	
Կարճաժամկետ վարձակալության պայմանագրային պարտավորություններ	(3 128)
Փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության հետ կապված պայմանագրային պարտավորություններ	(57 030)
2019 թ.-ի հունվարի 1-ի վարձակալության ստանձնած պարտավորությունները	4 656 447

բ) Նոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփում

Ստորև ներկայացված են ՖՀՄՍ 16-ի անցման ժամանակ կիրառված Բանկի նոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, որը կիրառվել է սկզբնական կիրառման ամսաթվից սկսած.

ի. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Եթե Բանկը չունի բավարար վստահություն, որ վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի սեփականություն իրավունքը, ապա օգտագործման իրավունքի ձևով ճանաչված ակտիվը ամորտիզացվում է գծային մեթոդով հետևյալ ժամանակահատվածներից ավելի կարճով՝ ակտիվի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետ կամ վարձակալության ժամկետ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ Էուլայան հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Բանկի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարներ, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Բանկն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ Էուլայան հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խուճմը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն) : Խուճմը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն գրասենյակային գույքի համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք (մինչև 2 500 հազ. դրամ) : Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Վերակնքման հնարավորություն պարունակող վարձակալության պայմանագրերի վարձակալության ժամկետի որոշման նշանակալի դատողություններ

Բանկը որոշում է վարձակալության ժամկետը որպես վարձակալության չեղյալ չհամարվող ժամանակաշրջան՝ հաշվի առնելով ցանկացած ժամանակաշրջաններ, որոնց համար առկա է վարձակալության երկարաձգման օպցիոն, եթե խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, կամ ցանկացած ժամանակաշրջաններ, որոնց համար առկա է վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոն, եթե խելամտորեն համոզված է, որ չի իրագործի այդ օպցիոնը:

Որոշ վարձակալական պայմանագրերի մասով Բանկն ունի ընտրության հնարավորություն ակտիվների վարձակալության ժամկետը երկարացնելու համար՝ երեքից հինգ տարի ժամկետով: Բանկը դատողություններ է կիրառում գնահատելու արդյոք խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի վերակնքման հնարավորությունը: Բանկը դիտարկում է բոլոր տեղիս գործոնները, որոնք տնտեսական խթան են ստեղծում վարձակալության վերակնքման հնարավորությունը իրագործելու համար: Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից հետո, Բանկը կրկին գնահատում է վարձակալության ժամկետը, եթե տեղի է ունենում դեպքի կամ հանգամանքների նշանակալի փոփոխություն, որոնք գտնվում են իր հսկողության ներքո և ազդեցություն ունեն Բանկի՝ նորացնելու օպցիոնը իրագործելու (կամ չիրագործելու) հնարավորության վրա (օրինակ՝ ռազմավարության փոփոխություն):

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

Ստորև ներկայացված են Բանկի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների և վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները և շարժը ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ Շենքեր	Վարձակալության գծով պարտավորություններ
2019թ. -ի հունվարի 1-ի դրությամբ	4 656 447	4 570 102
Նոր մուտքեր	413 896	413 896
Ամորտիզացիոն ծախսեր	(678 159)	—
Տոկոսային ծախս	—	367 849
Վճարներ	—	(897 547)
2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 392 184	4 454 300

2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկը ճանաչել է փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալության հետ կապված ծախսերը, համապատասխանաբար 3,904 հազար դրամ և 71,452 հազար դրամի չափով:

2019 թվականին վարձակալության հետ կապված դրամական միջոցների ընդհանուր արտահոսքը կազմել է 897,547 հազար դրամ (2018՝ 1,157,135 հազար դրամ):

ii. Գործառնական – խումբը որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Բանկը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձատու

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին, Բանկը վարձավճարների գծով ճանաչում է տալիս դեբիտորական պարտք՝ վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է՝ հիմնվելով մի սխեմայի վրա, որը արտացոլում է վարձակալության շրջանակներում վարձատուի զուտ ներդրումների նկատմամբ հաստատուն պարբերական հատույցադրույք: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը հաշվի են առնվում վարձավճարների գծով դեբիտորական պարտքերի գումարներում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 23՝ «Անորոշություն շահութահարկի հաշվարկման կանոնների վերաբերյալ»

Մեկնաբանությունը վերաբերում է շահութահարկի հաշվառմանը, երբ հարկի հաշվարկը պարունակում է անորոշություն, որն ազդում է ՀՀՄՍ 12-ի կիրառման վրա: Մեկնաբանությունը չի կիրառվում ՀՀՄՍ 12-ի շրջանակից դուրս հարկերի կամ հավաքագրումների վրա, ինչպես նաև չի պարունակում կոնկրետ պահանջներ անորոշ հարկային մեկնաբանությունների հետ կապված տոկոսների և տույժերի վերաբերյալ: Մեկնաբանությունը մասնավորապես վերաբերում է հետևյալին՝

- ▶ արդյոք կազմակերպությունը առանձին է հաշվի առնում անորոշ հարկային մեկնաբանությունները,
- ▶ կազմակերպության ենթադրությունները՝ կապված հարկային մարմինների կողմից հարկման մոտեցումների մեկնաբանությունների ստուգման հետ,
- ▶ ինչպես է կազմակերպությունը սահմանում հարկվող շահույթը (հարկային վնասը), հարկման բազան, չօգտագործված հարկային վնասները, չօգտագործված հարկային գերավճարները և հարկային դրույքաչափերը,
- ▶ ինչպես է կազմակերպությունը հաշվի առնում փաստերի և հանգամանքների փոփոխությունները:

Կազմակերպությունը պետք է որոշի, թե արդյոք յուրաքանչյուր անորոշ հարկային մոտեցում պետք է դիտարկել առանձին, թե մեկ կամ մի քանի այլ անորոշ հարկային մոտեցումների հետ միասին, և կիրառում է այն մոտեցումը, որն ավելի լավ է կանխատեսում անորոշության հստակեցման արդյունքը:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ում՝ Կանխավճարի հատկանիշներ բացասական փոխհատուցմամբ

ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն, պարտքային գործիքը կարող է չափվել ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, պայմանով, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը բացառապես մայր գումարի և չմարված գումարի վրա հաշվեգրված տոկոսագումարների վճարումներն են (SPPI չափանիշը), և գործիքը պահվում է տվյալ դասակարգման համար համապատասխան բիզնես մոդելի շրջանակներում: ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ֆինանսական ակտիվը անցնում է SPPI չափանիշով, անկախ իրադարձությունից կամ հանգամանքից, որը հանգեցնում է պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման, և անկախ նրանից, թե որ կողմն է վճարում կամ ստանում ողջամիտ փոխհատուցում պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման համար: Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ 2015-2017թթ

ՖՀՄՍ 3 «Բիզնեսի միավորումներ»

Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ երբ կազմակերպությունը վերահսկողություն է ստանում համատեղ գործունեության նկատմամբ, այն կիրառվում է փուլերով ձեռք բերված ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման պահանջները, ներառյալ համատեղ գործունեության ակտիվներում և պարտավորություններում նախկինում ունեցած մասնակցության վերաչափումը իրական արժեքով: Այդպիսով, ձեռք բերողը վերաչափում է համատեղ գործունեությունում նախկինում ունեցած ամբողջ մասնակցությունը:

Կազմակերպությունը փոփոխությունները կիրառում է այն ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների համար, որոնց դեպքում ձեռք բերումը տեղի է ունեցել 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող առաջին տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի ունեցել գործարքներ, որի արդյունքում ձեռք է բերել համատեղ հսկողություն:

ՖՀՄՍ 11 «Համատեղ պայմանավորվածություններ»

Մասնակցող կողմերից մեկը, որը սակայն համատեղ հսկողություն չունի համատեղ գործունեության նկատմամբ, կարող է հսկողություն ստանալ համատեղ գործունեության նկատմամբ, որտեղ համատեղ գործունեությունը սահմանվում է որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի: Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ համատեղ գործունեությունում նախկինում ունեցած մասնակցությունը չի վերաչափվում:

Կազմակերպությունը փոփոխությունները կիրառում է այն գործարքների համար, որոնց դեպքում համատեղ հսկողությունը ստանում է 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող առաջին տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո, վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի ունեցել գործարքներ, որի արդյունքում ձեռք է բերել համատեղ հսկողություն:

ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկ»

Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ շահութահարկի գծով շահաբաժինների հետևանքները ուղղակիորեն կապված են բաշխման եկթակա շահույթ սկզբնավորող գործարքների կամ իրադարձությունների, և ոչ թե սեփականատերերին բաշխված շահույթի հետ: Հետևաբար, կազմակերպությունը շահութահարկի գծով շահաբաժինների բոլոր հետևանքները ճանաչում է շահույթում կամ վնասում, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ կապիտալում, կախված այն հանգամանքից, թե որտեղ են ի սկզբանե ճանաչվել տվյալ գործարքները կամ իրադարձությունները:

Կազմակերպությունը կիրառում է այս փոփոխությունները 2019թ. հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառում է այս փոփոխությունները, դրանք կիրառում է այն շահաբաժինների շահութահարկային հետևանքների նկատմամբ, որը ճանաչել է ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո:

Քանի որ Բանկի ընթացիկ մոտեցումը համապատասխանում է փոփոխությանը, այն որևէ ազդեցություն չունի Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ»

Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ կազմակերպությունը պետք է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման համար փոխ առած հատուկ նպատակով ներգրավված փոխառությունները հաշվառի ընդհանուր նպատակներով փոխ առածի կազմում, երբ ըստ նշանակության օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար անհրաժեշտ բոլոր աշխատանքները ըստ էության կատարված են:

Կազմակերպությունը պետք է օգտագործի այդ փոփոխությունները՝ տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի

(հազար ՀՀ դրամ)

սկզբում կամ դրանից հետո կատարված փոխառության ծախսերի համար, որոնցում կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը: Կազմակերպությունը կիրառում է այդ փոփոխությունները 2019 թվականի հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակահատվածների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է:

Քանի որ Բանկի ներկայիս քաղաքականությունը համապատասխանում է փոփոխությունների պահանջներին, դրանց կիրառումը չի ազդել Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

Իրական արժեքի գնահատում

Բանկը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները, ինչպիսիք են ներդրումային գույքը, չափում է իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Բանկը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկային: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու իրացումները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով, այսինքն՝ այն ամսաթվով, երբ Բանկը պարտավորվում է գնել ակտիվը կամ պարտավորությունը:
Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման դասեր

Բանկն իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվի կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով.

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բանկն իր ածանցյալ և առևտրային գործիքները դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բանկը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքներն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Բանկը չափում է բանկերի նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական գործիքները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI).

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որոշեցրած մեթոդները:

Բանկի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Բանկի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Բանկի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Բանկը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Բանկը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք նրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/գեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պարտավորվածության մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Բանկը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Բանկը կիրառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պարտքային գործիքների նոր դասակարգում ըստ ՖՀՄՍ 9-ի, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեզրկման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո վերափոխվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը երբեմն ընտրում է իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀ ՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Բանկը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ելթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերազնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և չվճարված վարկային պարտավորություններ

Բանկը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Բանկի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորությունները և ակրեդիտիվները պարտավորություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Բանկը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Բանկը երբեմն թողարկում է վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով: Այդ պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի և սկզբնական ճանաչված արժեքի և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճանաչված կուտակված եկամտի գումարի տարբերության:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերադասակարգում

Բանկը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում: 2019թ.-ին Բանկը որևէ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն չի վերադասակարգել:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները (բացառությամբ պարտադիր պահուստների), ինչպես նաև ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ մինչև 90 օր մարման ժամկետ ունեցող և պայմանագրային պարտավորություններով չծանրաբեռնված միջոցները:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները արտացոլվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին՝ Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ զեղչմամբ: Թանկարժեք մետաղների հետ գործառնությունների ժամանակ ՀՀ ԿԲ գների փոփոխությունները հաշվառվում են որպես թանկարժեք մետաղների գործառնություններից գնային տարբերություններ այլ եկամուտների կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր», բխում է պայմանագրի պայմաններից կամ ընդհանուր ընդունված պրակտիկայից: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առջուկվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկը բնականոն գործունեության ընթացքում արժուպային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժուպային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Ներդրված ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչն է, որը ներառում է ոչ ածանցյալ պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տարբերվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Ներդրված ածանցյալ գործիքը առաջացնում է որոշակի կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք հակառակ դեպքում պայմանագրով պահանջվում է փոփոխվել՝ սահմանված տոկոսադրույքով, ֆինանսական գործիքի գինը, ապրանքի գինը, արտարժույթի փոխարժեքը, գների ինդեքսը կամ տոկոսադրույքը, վարկի վարկանիշը կամ վարկը: Ինդեքսը կամ այլ փոփոխական, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխության դեպքում այն կոնկրետ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը կամ այդ գործիքից այլ հակասական կողմ ունի, ներգրավված ածանցյալ գործիք չէ, այլ առանձին ֆինանսական գործիք:

Ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական հաշտարար շփումների մեջ ներգրավված ածանցյալ գործիքները վերաբերվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե դրանք հանդիպում են ածանցյալի (վերը նշվածով), նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն, որոնք վերաբերում են պայմանագրային պայմանագրին, և պայմանագրային պայմանագիրը իրեն չի համարվում առևտրի համար կամ նշանակված FVPL- ում: Ներդրվող ածանցյալ գործիքները առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով հաշվառվել են շահույթի կամ վնասի հաշվետվությունում ճանաչված իրական արժեքի փոփոխություններով:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI- ի գնահատումների հիման վրա:

Մուրհակներ

Գնված մուրհակները ներառվում են առևտրական նպատակով պահվող արժեթղթերում, պահանջներ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հողվածներում՝ կախված ձեռք բերման նպատակից և պայմաններից, և հաշվառվում են հաշվետվությունում ակտիվների համապատասխան դասերի նկատմամբ կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության սկզբունքների հիման վրա:

Փոխառու միջոցներ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Բանկն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, Վարկային կազակերպությունների միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված պարտատոմսերը, այլ փոխառու միջոցները և ստորադաս փոխառու միջոցները: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Փոխառու միջոցներ (շարունակություն)

Եթե Բանկը գնում է սեփական պարտավորությունները, դրանք հանվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված փոխհատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- ▶ կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերականգնված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Բանկը ձգտում է վերականգնվելու վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ Բանկը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ գործընկերոջ փոփոխությունը,
- ▶ եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Բանկը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, Բանկը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ, կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված: Երբ փոփոխության արդյունքում ակտիվը դասակարգվում է որպես վարկային առումով արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ մակարդակում՝ նվազագույնը վեցամսյա փորձաշրջանով: Վերափոխված վարկը 3-րդ մակարդակից վերադասակարգելու համար, պետք է կատարվեն մայր գումարի կամ տոկոսների որոշ մասի պարբերական վճարումներ, առնվազն փորձաշրջանի կեսի ընթացքում փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, երբ կիրառելի է, ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն սպառվել է,
- ▶ Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն, ինչպես նաև,
- ▶ Բանկը կամ (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) ոչ փոխանցել և ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և ոչ փոխանցել ու ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ակտիվը հաշվառվում է ակտիվում Բանկի շարունակվող մասնակցության սահմաններում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և Բանկից պահանջվող փոխհատուցման առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված և/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Բանկի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Արժեթղթավորում

Գործառնական գործունեության շրջանակում Բանկը ապահովագրում է իր ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնականում այդ ակտիվները վաճառելով հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են տրամադրում իրենց ներդրողներին: Փոխանցված ակտիվները կարող են ենթակա լինել ապաճանաչման ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն: Արժեթղթերով ապահովված ֆինանսական ակտիվներում մասնակցությունը կարող է պահվել Բանկի կողմից, և այն սկզբնապես դասակարգվում է որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Արժեթղթավորման գծով օգուտները կամ վնասները գնահատվում են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և պահպանվող մասնակցության հիման վրա՝ հիմք ընդունելով փոխանցման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքների հարաբերակցությունը:

Դուրս գրումը

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Բանկը դադարեցրել է վերականգնումը՝ կապված գրավի իրացման կամ դրա բռնագանձման ցածր հավանականությամբ: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրս գրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր

Սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ: Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, համաձայն որի երաշխավորող կողմը պարտավորվում է վճարել որոշակի գումար շահառուին, փոխհատուցելու որևէ պարտապանի՝ տվյալ պայմանագրի պայմաններին համապատասխան վճարումը չկատարելու հետևանքով շահառուի կրած վնասը: Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ներառում են ակրեդիտիվներ, պայմանագրային վճարների երաշխիքներ և ակցեպտներ:

Երաշխիքի պայմանագրերը ներառում են նաև կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր, որոնք ապահովում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունները, ինչպես նաև մրցույթների մասնակցության երաշխիքներ, մաքսային վճարումների երաշխիքներ և երաշխիքների այլ տեսակներ: Այս պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում:

Երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ «Այլ պարտավորություններ» հոդվածում՝ ստացված միջնորդավճարների չափով: Պարտավորության սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխիքի պայմանագրի գծով իր պարտավորությունը գնահատում է հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով. ամորտիզացված միջնորդավճարների գումարի և երաշխիքի պայմանագրից առաջացող ֆինանսական պարտավորությունը մարելու համար անհրաժեշտ ծախսումների լավագույն գնահատականի:

Ֆինանսական երաշխիքների հետ կապված պարտավորությունների ավելացումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Միջնորդավճարների գծով ստացված վարձատրությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային մեթոդով՝ պայմանագրի ողջ ժամկետի ընթացքում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների վրա պարտավորությունների մեթոդով: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող գույքի կամ ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, և որն առաջացման պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական, ո՛չ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի նկատմամբ կարող են կիրառվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքաչափով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքաչափերի վրա:

Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումներից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները ենթակա են կառավարման, և հավանական է, որ դրանք տեսանելի ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են Բանկի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են այլ գործառնական ծախսերում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Բանկի սեփականությանն անցած գրավ

Բանկի սեփականությանն անցած գրավը գնահատվում է հետևյալ երկու արժեքներից նվազագույնով. ձեռքբերման արժեք և իրացման գույք արժեք:

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո շենքերն արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում չէ, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի տարեկան փոխանցումը չբաշխված շահույթ իրականացվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի մաշվածության գումարների տարբերության հաշվին: Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներդրելով օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում՝

	Տարի
Շենքեր և կառուցվածքներ	50
Կահույք և պարագաներ	8
Սերվերային սարքավորումներ, էմբոսերներ, բանկոմատներ և արժույթի փոխարկման մեքենաներ	10
Համակարգչային և գրասենյակային տեխնիկա	5
Փոխադրամիջոցներ	10

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: 2019 թ.-ին Բանկը ճշգրտել է հետևյալ հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները – Շենքեր և կառուցվածքներ՝ 20-ից 50 տարի, Կահույք և պարագաներ՝ 5-ից 8 տարի, Սերվերային սարքավորումներ, էմբոսերներ, բանկոմատներ և արժույթի փոխարկման մեքենաներ 8-ից 10 տարի, Փոխադրամիջոցներ 5-ից 10 տարի:

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Գուդվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն: Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը ճանաչվում է գուդվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուդվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուդվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Բանկի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուդվիլը, պետք է.

- ▶ իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուդվիլի վերլուծության տեսանկյունից Բանկի կազմում առավել ցածր մակարդակի վադանական միավոր
- ▶ միևնույն ժամանակահատվածում չգերազանցի գործառնական սեգմենտը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեգմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուդվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Այլ ոչ նյութական ակտիվները՝ բացառությամբ գուդվիլի, ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով: Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը, յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Բանկը դասակարգում է ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով: Դրա համար ակտիվը (կամ օտարման խումբը) պետք է իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառքի համար՝ միայն այդպիսի ակտիվների (կամ օտարման խմբերի) վաճառքների համար բնորոշ և ընդունված պայմաններով, իսկ դրա վաճառքը պետք է լինի բարձր հավանական:

Որպեսզի վաճառքը ունենա բարձր հավանականություն, Բանկի ղեկավարությունը պետք է հստակորեն նպատակադրված լինի պլանավորել վաճառել ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) և պետք է ձեռնարկի գնորդ գտնելու և վաճառքի պլանը կատարելու ակտիվ ծրագիր: Ավելին, ակտիվը (կամ օտարման խումբը) իր ընթացիկ իրական արժեքի համեմատ ողջամիտ գնով պետք է ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում վաճառքի համար, բացի այդ պետք է ակնկալվի, որ դասակարգման ամսաթվից հետո մեկ տարվա ընթացքում վաճառքը կհամարվի ավարտված:

Բանկը վաճառքի համար պահվող ակտիվը (կամ օտարման խումբը) չափում է հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքից նվազագույնով: Բանկը ճանաչում է արժեզրկումից վնասներ՝ ակտիվի (կամ օտարման խմբի) արժեքի սկզբնական կամ հետագա՝ մինչև վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքը դուրսգրումների միջոցով, եթե իրադարձությունները կամ պայմանների փոփոխությունները վկայում են, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է արժեզրկված լինել:

Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների արժեքը որոշվում է առաջին մուտք առաջին ելք սկզբունքի հիման վրա և իր մեջ ներառում է պաշարների ձեռքբերման և ներկա գտնվելու վայր և վիճակին բերելու հետ կապված ծախսումները:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և հայեցողական շահաբաժնի իրավունքով չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերը արտացոլվում են սեփական կապիտալի կազմում: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես Եմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական:
Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Բանկ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն տոկոսադրույքն է, որով գեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն գեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Բանկի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Բանկը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Բանկը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ գեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային եկամուտներում» օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Բանկը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

- ▶ *միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից*

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեգրվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահառության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

► *Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ միջնորդային ծառայությունների գծով*

Երրորդ անձի անունից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ Բանկի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո: Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի ՝ վճար ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնականություններից օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերագնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2020 թվականի սեպտեմբերի 30-ի և 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 488.41 և 479.70 ՀՀ դրամ՝ համապատասխանորեն:

Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում՝ Բիզնեսի սահմանում

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍ խորհուրդը թողարկել է «Բիզնեսի միավորումներ» ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունները բիզնեսի սահմանման վերաբերյալ, ինչը թույլ է տալիս կազմակերպություններին որոշել՝ արդյոք ձեռք բերված գործունեությունների և ակտիվների փոխկապակցված ամբողջությունը բիզնես է, թե ոչ: Դրանք պարզաբանում են բիզնեսի համար նվազագույն պահանջները, վերացնում են գնահատումները՝ արդյոք շուկայի մասնակիցները ունակ են փոխարինել ցանկացած բացթողնված տարրերը, ավելացնում են ուղեցույցներ, որն օգնում է կամակերպություններին գնահատելու, արդյոք ձեռք բերված գործընթացները համապարփակ են, նեղացնում է բիզնեսի և արդյունքի սահմանումները, և ներկայացնում է հայեցողական իրական արժեքի կենտրոնացման ստուգում: Փոփոխությունների հետ տրամադրվել են նաև պարզաբանող օրինակներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ (շարունակություն)

Քանի որ փոփոխությունները կիրառելի են առաջընթաց, այն գործարքների կամ դեպքերի համար, որոնք տեղի են ունենում առաջին անգամ կիրառման ամսաթվին կամ դրանից հետո, փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունենա հմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա անցման ամսաթվի դրությամբ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՀՀՄՍ 8-ում՝ «Էականության» սահմանում

2018թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍ Խորհուրդը թողարկել է ՀՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում»-ի և ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»-ի փոփոխություններ Էականության սահմանումը բոլոր ստանդարտներում համապատասխանեցնելու և սահմանման որոշ ասպեկտներ հստակեցնելու համար: Նոր սահմանումը նշում է, որ «Տեղեկատվությունը Էական է, եթե խելամտորեն ակնկալում է, որ բացթողումը, սխալ ներկայացումը կամ խեղաթյուրումը կարող է ազդել հիմնական օգտագործողների՝ հաշվետու կազմակերպության ընդհանուր նպատակի ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող որոշումների վրա, որը ֆինանսական տեղեկատվություն է տրամադրում որոշակի հաշվետու կազմակերպության վերաբերյալ:

Էականության սահմանման փոփոխությունների արդյունքում չի ակնկալվում Էական ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում. Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39 և ՀՀՄՍ 7

Տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխում ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39 և ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները ներառում են մի քանի մեղմացումներ, որոնք կիրառելի են բոլոր հեջավորման փոխհարաբերությունների համար, որոնց վրա տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխումն ուղղակի ազդեցություն ունի: Հեջավորման փոխհարաբերությունների վրա ազդում է, եթե բարեփոխումն անորոշություն է առաջացնում հեջավորված հոդվածի կամ հեջավորման գործիքների՝ ուղենիշի վրա հիմնված դրամական հոսքերի ժամկետների կամ գումարի վերաբերյալ: Որպես տոկոսադրույքի ուղենիշի բարեփոխման արդյունք կարող են լինել անորոշություններ հեջավորված հոդվածի կամ հեջավորման գործիքների՝ ուղենիշի վրա հիմնված դրամական հոսքերի ժամկետների կամ գումարի վերաբերյալ նախքան առկա տոկոսադրույքի ուղենիշը այլընտրանքային գրեթե ռիսկերից ազատ տոկոսադրույքով փոխարինելու ժամանակահատվածում: Սա կարող է հանգեցնել նաև անորոշությունների, թե արդյոք կանխատեսվող գործարքը մեծապես հավանական է, և արդյոք հետագայում հեջավորման փոխհարաբերությունները կլինեն մեծապես արդյունավետ:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները Էական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Գնահատումների անորոշություն

Բանկի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ կատարվել են հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Եթե ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

Գնահատումների անորոշություն (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, հատկապես ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի գնահատումը և գրավի արժեքները՝ ԱՎԿ-ի և արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բանկի ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական միջոցների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Բանկի գնահատման չափանիշները, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ և այդպիսով ֆինանսական ակտիվների պահուստները պետք է չափվեն հիմնված գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների և որակական գնահատման վրա,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների խմբավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և ներդրված միջոցների ընտրությունը
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսական տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

Վարձակալություն – լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի գնահատում

Բանկը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության պայմանագրում նշված տոկոսադրույքը, ուստի վարձակալության պարտավորությունները գնահատելու համար օգտագործում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույք - այն տոկոսադրույքն է, որը բանկը ստիպված կլինի վճարել համանման ժամկետով և համանման ապահովմամբ այն փոխառու միջոցների դիմաց, որոնք անհրաժեշտ են համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեք ունեցող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ստացման համար: Այսպիսով, լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը արտացոլում է այն տոկոսը, որը Բանկը «ստիպված է վճարել», և դրա որոշումը պահանջում է գնահատված հաշվարկների կիրառում, եթե չկան հյատնաբերված տոկոսադրույքներ, կամ եթե դիտարկված տոկոսադրույքները հարկավոր է ճշգրտել՝ վարձակալության պայմանները արտացոլելու համար (օրինակ, եթե դուստր ընկերության կողմից կնքված վարձակալության պայմանագրի արժույթը տարբերվում է իր ֆունկցիոնալ արժույթից):

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ օգտագործելով դիտարկվող ելակետային տվյալները (օրինակ՝ շուկայի տոկոսադրույքները), եթե այդպիսիք կան, և օգտագործում է կազմակերպությանը հատուկ որոշակի հաշվարկային գնահատականներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	30,017,017	27,943,467
Կանխիկ միջոցներ	11,131,598	21,364,646
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	18,628,673	11,389,298
Ժամկետային ավանդներ այլ բանկերում, մինչև 90 օր մարման ժամկետով	-	3,142,204
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(19,566)	(2,640)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	59,757,722	63,836,975

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Ժամանակաշրջանի ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,640
ԱՎԿ փոփոխություն	16,926
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	19,566

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 18,628,673 հազ. դրամ դրամական միջոցներ տեղաբաշխվել են միջազգային հաշվարկների գծով Բանկի հիմնական գործընկեր 9 բանկերի թղթակցային հաշիվներում և միջբանկային ավանդներում (2019թ.՝ 14,604,737 հազ. դրամ 10 բանկերում):

6. Առևտրային արժեթղթեր

Բանկին պատկանող առևտրային արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	485,277	611,871
Առևտրային արժեթղթեր	485,277	611,871
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	-	-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	-	-

(հազար ՀՀ դրամ)

7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
Պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում	16,867,794	9,882,701
Բանկերից ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ միջոցներ սահմանափակ օգտագործման իրավունքով	776,891	1,228,506
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(25)	(958)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17,644,660	11,110,249

Բանկերը պարտավոր են ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխել ոչ տոկոսային դրամային ավանդներ (պարտադիր պահուստներ), որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային միջոցների 2%-ի և արտարժույթային միջոցների 18%-ի չափով: Պահուստավորումն իրականացվում է 12% ՀՀ դրամով և 6% արտարժույթով:

Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ օրենսդրությամբ, սակայն պահուստավորման նվազագույն գումարը չպահպանելը հանգեցնում է տույժերի կիրառման:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 776,891 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով օգտագործման սահմանափակ իրավունքով միջոցները (2019թ.՝ 1,228,506 հազ. դրամ) տեղաբաշխվել են գործընկեր բանկերում որպես հաշվարկային գործառնությունների ապահովման միջոց:

2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստը 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	958	958
ԱՎԿ փոփոխություն	(983)	(983)
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	25	25

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
Կորպորատիվ վարկավորում	30,425,250	30,007,861
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	7,176,640	6,941,284
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,174,376	9,025,072
Սպառողական վարկավորում	151,466,835	146,817,051
Հիփոթեքային վարկավորում	21,245,068	15,762,568
Այլ	7,537,177	2,801,844
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	225,025,346	211,355,680
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(25,792,805)	(22,435,116)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	199,232,541	188,920,564

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժի ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների 2020թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում:

	Վարկեր իրավաբանական անձանց Հազ. դրամ	Վարկեր անհատներին Հազ. դրամ	Ընդամենը Հազ. դրամ
Մնացորդը տարեսկզբին	16,073,824	5,607,233	21,681,057
Չուտ ծախս	(241,675)	6,936,190	6,694,515
Չուտ դուրսգրում	306,656	(4,208,644)	(3,901,988)
Արտարժույթի փոխանակման ազդեցություն	756,852	562,369	1,319,221
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2020	16,895,657	8,897,148	25,792,805

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ ամորտիզացված արժեքով

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (առանց հակադարձ հետգնման պայմանագրեր) համախառն արժեքը և համապատասխան արժեզրկման պահուստը հետևյալն է՝

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	Փուլ 1		Փուլ 2		Փուլ 3	
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ
Կորպորատիվ վարկավորում						
Չարժեզրկված	11,264,503	507,621	-	-	-	-
Արժեզրկված	-	-	-	-	19,160,747	15,090,398
Ընդամենը կորպորատիվ վարկավորում	11,264,503	507,621	-	-	19,160,747	15,090,398
Փոքր բիզնեսի վարկավորում						
Չարժեզրկված	5,612,181	39,777	120,731	29,309	-	-
Արժեզրկված	-	-	-	-	1,443,728	1,228,553
Ընդամենը փոքր բիզնեսի վարկավորում	5,612,181	39,777	120,731	29,309	1,443,728	1,228,553
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,876,684	547,398	120,731	29,309	20,604,475	16,318,951

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ ամորտիզացված արժեքով (շարունակություն)

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ անհատներին տրված վարկերի (առանց հակադարձ հետզման պայմանագրեր) համախառն արժեքը և համապատասխան արժեզրկման պահուստը հետևյալն է՝

Անհատներին տրված վարկեր	Փուլ 1		Փուլ 2		Փուլ 3	
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
Չարժեզրկված	19,968,377	69,684	202,851	16,537	-	-
Արժեզրկված	-	-	112,559	12,322	961,281	204,732
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	19,968,377	69,684	315,410	28,859	961,281	204,732
Սպառողական վարկեր						
Չարժեզրկված	136,274,586	2,476,474	8,941,745	1,908,463	-	-
Արժեզրկված	-	-	-	-	6,250,504	3,869,173
Ընդամենը սպառողական վարկեր	136,274,586	2,476,474	8,941,745	1,908,463	6,250,504	3,869,173
Այլ						
Չարժեզրկված	6,881,731	66,968	204,801	43,369	28,359	3,216
Արժեզրկված	-	-	-	-	422,286	226,210
Ընդամենը այլ վարկեր	6,881,731	66,968	204,801	43,369	450,645	229,426
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	163,124,694	2,613,126	9,461,956	1,980,691	7,662,430	4,303,331

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ ամորտիզացված արժեքով (շարունակություն)

Վարկային ռիսկը գսպող գրավ և այլ գործիքներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Բանկի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- ▶ Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխառվածքի և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում,
- ▶ Անշարժ գույք, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում,
- ▶ Ձեռք բերվող բնակտարածք, ոսկյա իրեր և այլն՝ սպառողական վարկավորման դեպքում:

Բանկը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքի մոնիտորինգ, պահանջում է ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման կորուստի պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում: Խմբի սեփականությանն անցած գրավ

2020թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվներ:

Բանկը մտադիր է վաճառել տվյալ ակտիվները հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

Բանկը կնքել է հակադարձ հետգնման պայմանագրեր 11 կազմակերպությունների հետ՝ 7,174,376 հազ. դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 9,025,072 հազ. դրամ): Տվյալ պայմանագրերի առարկա են հանդիսանում պետական արժեթղթերը՝ 7,539,765 հազ. դրամ իրական արժեքով (2019թ.՝ 9,682,108 հազ. դրամ):

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ երրորդ կողմ հանդիսացող տասը խոշորագույն փոխառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 31,982,685 հազ. դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 14.21%) (2019թ.՝ 31,932,171 հազ. դրամ՝ համախառն վարկային պորտֆելի 15.78%): Այդ վարկերի գծով ստեղծվել է պահուստ 16,684,451 հազ. դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 15,928,609 հազ. դրամ):

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է վարկային պորտֆելի կառուցվածքը, ըստ հաճախորդների.

	30/09/2020	31/12/2019
Մասնավոր ընկերություններ	44,326,612	42,632,385
Ֆիզիկական անձիք	180,698,734	168,723,295
	225,025,346	211,355,680

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում (շարունակություն)

Վարկերը առավելագույն տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	30/09/2020	31/12/2019
Ֆիզիկական անձիք	180,698,734	168,723,295
Գյուղատնտեսություն և սննդի արդյունաբերություն	13,883,983	13,718,532
Առևտուր	18,155,586	17,650,581
Շինարարություն	5,432,459	5,697,508
Ծառայությունների ոլորտ	6,854,584	5,565,764
	225,025,346	211,355,680

9. Ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	17,196,475	19,978,240
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	1,448,733	1,338,589
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	18,645,208	21,316,828
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր	-	-
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	-	-

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

	Փուլ 1 հազ. դրամ	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19,978,240	19,978,240
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,243,221	2,243,221
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(5,024,986)	(5,024,986)
2020 թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	17,196,475	17,196,475

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր

	Փուլ 1 հազ. դրամ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	48,403	48,403
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,768	7,768
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(15,910)	(15,910)
2020 թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	40,261	40,261

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելի 92.23%-ը կազմում են ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը (2019թ.՝ 93.72%):

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ՀՀ դրամով արժեկտրոնային պարտատոմսեր են՝ 2020թ. հոկտեմբերից մինչև 2047թ. մարտը մարման ժամկետներով: Արժեկտրոնների տոկոսադրույքները կազմում են 6.5 %-ից մինչև 13.0%:

10. Հիմնական միջոցներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է հիմնական միջոցների շարժն՝ ըստ հոդվածների.

	Շենքեր	Կահույք և պարագաներ	Համակարգ-չային և գրասենյակային տեխնիկա	Փոխադրամիջոցներ	Վարձակալած սեփականության բարելավում	Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,799,545	3,552,443	4,649,355	294,929	1,844,582	5,079,078	18,219,932
Ավելացումներ	20,227	20,718	709,153	56,152	60,602	330,430	1,197,282
Օտարում և դուրսգրում	-	(10,504)	(125,366)	-	(2,740)	-	(138,610)
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,819,772	3,562,657	5,233,142	351,081	1,902,444	5,409,508	19,278,604
Կուտակված մաշվածություն							
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(65,115)	(2,527,947)	(3,175,361)	(179,292)	(670,800)	(681,163)	(7,299,678)
Հաշվետու տարվա մաշվածության	(47,243)	(15,477)	(265,866)	(14,623)	(123,810)	(472,960)	(939,979)
Օտարում և դուրսգրում	-	10,503	98,428	-	2,740	-	111,671
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(112,358)	(2,532,921)	(3,342,799)	(193,915)	(791,870)	(1,154,123)	(8,127,986)
Հաշվեկշռային արժեք							
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,734,430	1,024,496	1,473,993	115,637	1,173,782	4,397,915	10,920,253
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	2,707,414	1,029,736	1,890,343	157,166	1,110,574	4,255,385	11,150,618

	Շենքեր	Կահույք և պարագա-ներ	Համակարգ-չային և գրասենյակային տեխնիկա	Փոխադրամիջոցներ	Վարձա-կալած սեփական-ության բարելավում	Օգտագործ-ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,810,183	3,505,189	3,507,794	295,430	2,138,242	-	12,256,838
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը	-	-	-	-	-	4,656,447	4,656,447
Սկզբնական արժեք							
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,810,183	3,505,189	3,507,794	295,430	2,138,242	4,656,447	16,913,285
Ավելացումներ	22,562	59,068	1,295,339	4,299	40,911	413,896	1,836,075
Օտարում և դուրսգրում	(33,200)	(11,813)	(153,778)	(4,800)	(334,573)	-	(538,164)
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,799,545	3,552,444	4,649,355	294,929	1,844,580	5,070,343	18,211,196
Կուտակված մաշվածություն							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,845)	(2,524,577)	(2,992,009)	(169,789)	(833,254)	-	(6,522,474)
Մաշվածություն	(63,345)	(109,563)	(179,541)	(14,303)	(159,888)	(678,159)	(1,204,799)
Օտարում և դուրսգրում	1,075	11,607	90,774	4,800	322,343	-	430,599
2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(65,115)	(2,622,533)	(3,080,776)	(179,292)	(670,799)	(678,159)	(7,296,674)
Հաշվեկշռային արժեք							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,807,338	980,612	515,785	125,641	1,304,988	-	5,734,364
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,734,430	929,911	1,568,579	115,637	1,173,781	4,392,184	10,914,522

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է ոչ նյութական ակտիվների շարժը՝ ըստ հոդվածների.

	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,571,054	2,314,368	95,624	4,981,046
Ավելացումներ	493,381	132,380	109,029	734,790
Օտարում և դուրսգրում	-	-	-	-
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	3,064,435	2,446,748	204,653	5,715,836
Կուտակված ամորտիզացիա				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,307,205)	(1,286,490)	(56,743)	(2,650,438)
Ամորտիզացիա	(428,471)	(135,582)	(4,885)	(568,938)
Օտարում և դուրսգրում	-	-	-	-
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(1,735,676)	(1,422,072)	(61,628)	(3,219,376)
Հաշվեկշռային արժեք				
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,263,849	1,027,878	38,881	2,330,608
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	1,328,759	1,024,676	143,025	2,496,460

	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,091,670	2,208,567	82,458	4,382,695
Ավելացումներ	479,384	105,801	17,626	602,811
Օտարում և դուրսգրում	-	-	(4,460)	(4,460)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,571,054	2,314,368	95,624	4,981,046
Կուտակված ամորտիզացիա				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(908,771)	(1,125,420)	(51,481)	(2,085,672)
Ամորտիզացիա	(398,434)	(161,070)	(5,588)	(565,092)
Օտարում և դուրսգրում	-	-	325	325
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,307,205)	(1,286,490)	(56,743)	(2,650,438)
Հաշվեկշռային արժեք				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,182,899	1,083,147	30,977	2,297,023
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,263,849	1,027,878	38,881	2,330,608

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Վարկային կորուստների գծով ծախս, այլ արժեզրկում և պահուստներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2020 թ. ավարտվող ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	(13,133)	-	-	(13,133)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	(2,542)	-	-	(2,542)
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	8	(605,311)	(1,142,550)	(4,227,102)	(5,974,963)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	8,142	-	-	8,142
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	13	(39,265)	-	-	(39,265)
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	19	(5,212)	(115)	(159)	(5,486)
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(657,321)	(1,142,665)	(4,227,261)	(6,027,247)

Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով շարժերը ներկայացված են ստորև՝

	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,920,325)	(1,920,325)
Տարվա ծախս	(452,429)	(452,429)
Դուրսգրված գումարներ	145,055	145,055
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2,227,700)	(2,227,700)
Տարվա ծախս	(821,281)	(821,281)
Դուրսգրված գումարներ	859,253	859,253
2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(2,189,728)	(2,189,728)

Ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստները նվազեցվում են համապատասխան ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներից:

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր	1,048,763	735,644
Ստացվելիք գումարներ կառավարությունից	-	4,927,154
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով պահուստ	(50,546)	(11,280)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	998,217	5,651,518
Խմբի սեփականությանն անցած գրավ	5,019,002	3,509,182
Արժեզրկման պահուստ	(1,995,799)	(1,656,100)
Շահագործումից դուրս գտնվող անշարժ գույք	263,175	653,037
Արժեզրկման պահուստ	(193,929)	(571,600)
Կանխավճարներ	487,096	313,678
Նյութական պաշարներ	80,358	89,355
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	330,947	-
Այլ	43,101	869
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	4,033,951	2,338,421
Այլ ակտիվներ	5,032,168	7,989,939

Ստորև ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի շարժը.

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	11,129	11,129
ԱՎԿ ծախս	39,417	39,417
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	50,546	50,546

Այլ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	30/09/2020	31/12/2019
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Հաշվեգրված վճարումներ աշխատակիցներին	583,901	652,789
Տարանցիկ հաշիվներ	431,938	58,095
Կրեդիտորական պարտքեր	(1,430)	516,894
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	205,748
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,014,409	1,433,526
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Շահութահարկից տարբեր այլ հարկային պարտավորություններ	196,748	218,619
Ստացված կանխավճարներ	-	-
Այլ	(348,023)	171,970
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	(151,275)	390,589
Այլ պարտավորություններ	863,134	1,824,115

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	30/09/2020	31/12/2019
Ռեպո պայմանագրեր	-	-
Ֆինանսավորման միջազգային ծրագրերի շրջանակներում ստացված վարկեր	654,905	751,641
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	654,905	751,641

15. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
Ռեպո պայմանագրեր	-	-
Ընթացիկ հաշիվներ	713,033	718,939
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	713,033	718,939

«Ընթացիկ հաշիվներ» հոդվածում ներառված է «ՎՏԲ Բանկ» ՀԲԸ-ի 601,507 հազ. դրամ մնացորդով (2019թ.՝ 383,763 հազ. դրամ) հաշիվը:

16. Հաճախորդների հաշիվներ

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	30/09/2020	31/12/2019
<i>Ժամկետային ավանդներ</i>		
-Անհատներ	113,295,836	109,719,558
-Իրավաբանական անձինք	36,024,441	26,328,966
<i>Ընթացիկ հաշիվներ</i>		
-Անհատներ	39,391,934	39,990,722
-Իրավաբանական անձինք	60,252,757	67,836,941
Ռեպո պայմանագրեր	-	-
Հաճախորդների հաշիվներ	248,964,968	243,876,187

(հազար ՀՀ դրամ)

16. Հաճախորդների հաշիվներ (շարունակություն)

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ տասը խոշորագույն հաճախորդների հաշիվների մնացորդը կազմել է 58,898,990 հազ. դրամ (23.66%) (2019թ.՝ 66,232,262 հազ. դրամ, 27.16%):

ՀՀ Զաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն՝ Բանկը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսադրույքներ նախատեսված չեն:

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հաճախորդների հետևյալ տեսակների հաշիվները.

	30/09/2020	31/12/2019
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	4,330,089	4,053,057
Մասնավոր ընկերություններ	91,947,109	90,112,849
Ֆիզիկական անձիք	152,687,770	149,710,280
Հաճախորդների հաշիվներ	248,964,968	243,876,187

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հաշիվների վերլուծություն՝ ըստ ոլորտների.

	30/09/2020	31/12/2019
Ֆիզիկական անձիք	152,687,770	149,710,280
Ֆինանսական կազմակերպություններ	43,627,135	34,136,641
Հեռահաղորդակցություն	5,274,306	8,175,068
Տրանսպորտ	18,815,538	25,035,481
Առևտուր	7,478,791	6,719,010
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	4,330,089	4,053,057
Ծառայություններ	5,828,083	4,905,295
Արդյունաբերական արտադրություն	8,665,690	6,973,935
Էներգետիկա	621,206	1,682,527
Շինարարություն	760,438	165,293
Գյուղատնտեսություն	16,201	22,952
Այլ	859,721	2,296,648
Հաճախորդների հաշիվներ	248,964,968	243,876,187

17. Այլ փոխառու միջոցներ

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի այլ փոխառու միջոցները կազմում են 7,620,560 հազ. դրամ (2019թ.՝ 7,773,171 հազ. դրամ):

Այլ փոխառու միջոցների կազմում ընդգրկված են Ազգային Հիփոթեքային Ընկերությունից 2,168,928 հազ. դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 2,695,414 հազ. դրամ) և Բնակարան երիտասարդներին ՈՒՎԿ-ից 5,451,632 հազ. դրամ գումարի չափով (2019թ.՝ 5,077,757 հազ. դրամ) միջոցներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

18. Սեփական կապիտալ

Հայտարարված սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 5,905,155 հատ (2019թ.՝ 5,905,155 հատ), որոնց ընդհանուր անվանական արժեքը կազմում է 63,775,674 հազ. դրամ (2019թ.՝ 63,775,674) (մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքն է 10,800 դրամ): Բոլոր հայտարարված բաժնետոմսերը թողարկվել և ամբողջովին վճարվել են:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետիրոջ դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերն ունի շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով բաշխելու իրավունք:

2018 թվականի ընթացքում «ՎՏԲ Բանկ» ՀԲԸ-ն ամբողջությամբ գնեց «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ի լրացուցիչ թողարկված 1,481,481 բաժնետոմսերը 15,999,995 հազ. դրամ գումարի չափով: Արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմեց 63,775,674 հազ. դրամ: «ՎՏԲ Բանկ» ՀԲԸ բաժնեմասը «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ում պահպանվել է 100% չափով:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ նախկինում կապիտալում ճանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Տվյալ պահուստը արտացոլում է ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

19. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Ղեկավարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) Էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունները հանդիսանում են տարբերությունների և հաճախակի իրականացվող բարեփոխումների առարկա: Ընկերության գործունեության ընթացքում կիրառված այդ օրենսդրությունների գծով ղեկավարության մեկնաբանությունները կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հարկային մարմինները կարող են ավելի խիստ դիրքորոշում ընդունել օրենսդրության մեկնաբանությունների և գնահատումների գծով, որի արդյունքում հնարավոր է, որ գործարքների և գործունեության՝ նախկինում հարկային մարմինների կողմից չվիճարկված հարկային հաշվառման նկատմամբ մեկնաբանությունը փոխվի: Արդյունքում, Էական լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ կարող են հաշվեգրվել: Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես նախորդող երեք օրացուցային տարիները: Որոշակի դեպքերում ստուգումները կարող են իրականացվել ավելի վաղ ժամանակահատվածի համար:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է իրականացնում համապատասխան օրենսդրության մեկնաբանումը, և Բանկի հարկային, արժույթային և մաքսային հարցերի շուրջ մոտեցումը ճիշտ է:

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	30/09/2020	31/12/2019
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	9,026,524	8,604,584
Ֆինանսական երաշխիքներ	907,347	832,046
Ոչ ֆինանսական երաշխիքներ	1,653,604	82,624
	11,587,475	9,519,254
 Հանած՝ պահուստները	 (93,058)	 (185,844)
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	11,494,417	9,333,410

2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	Ֆինանսական երաշխիքներ	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2020 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	169,133	16,711	185,844
ԱՎԿ փոփոխություն 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	(81,504)	(11,282)	(92,786)
	87,629	5,429	93,058

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,838,159	25,528,108	7,828,011	21,952,260
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,487	69,537	108,480	230,015
Ներդրումային արժեթղթեր	353,907	1,150,742	497,629	1,470,835
Առևտրային արժեթղթեր	10,514	33,673	22,458	78,487
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	9,215,067	26,782,060	8,456,577	23,731,597
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	(29,734)	(257,465)	(246,690)	(856,269)
Հաճախորդների հաշիվներ և այլ փոխառու փառքներ	(2,992,889)	(8,628,165)	(2,386,834)	(6,801,758)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	(132,907)	(429,301)	(387,841)	(1,013,661)
Այլ	(92,932)	(270,208)	(90,929)	(273,881)
Ընդամենը տոկոսային ծախս	(3,248,462)	(9,585,139)	(3,112,294)	(8,945,568)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	5,966,605	17,196,921	5,344,283	14,786,029

21. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները.

	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	323,645	950,169	439,045	1,225,627
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացված միջնորդավճարներ	435,475	1,063,941	427,218	1,207,449
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	6,968	21,265	130	4,105
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	766,088	2,035,375	866,393	2,437,181
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	(320,582)	(1,014,797)	(403,537)	(1,106,562)
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(320,582)	(1,014,797)	(403,537)	(1,106,562)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտներ	445,506	1,020,578	462,856	1,330,619

22. Արտարժույթային գործարքներից զուտ օգուտ

	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ օգուտ	502,344	1,508,435	437,884	1,148,982
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)	(197,610)	(595,102)	(969)	(227,234)
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ օգուտ/(վնաս)	(19,642)	23,774	234,745	(23,260)

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

Արտարժուրանի գործարքներից զուտ
օգուտ/(վնաս)

285,092

937,107

671,660

898,488

23. Այլ եկամուտ

	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Բռնագանձված կամ սեփական գույքի վաճառքից եկամուտ	61,401	265,380	33,869	118,498
Շահաբաժիններ	1,684	1,784	1,074	3,540
Այլ	72,267	322,674	99,355	186,175
Ընդամենը այլ եկամուտներ	135,352	589,838	134,298	308,213

24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով ծախսերը և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	01/07/2020- 30/09/2020	01/01/2020- 30/09/2020	01/07/2019- 30/09/2019	01/01/2019- 30/09/2019
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	(1,787,109)	(5,381,956)	(1,748,428)	(5,203,614)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(1,787,109)	(5,381,956)	(1,748,428)	(5,203,614)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	(332,590)	(939,980)	(308,649)	(985,013)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(213,697)	(583,512)	(148,029)	(355,699)
Ամորտիզացիայի և մաշվածության գծով ծախսեր	(546,287)	(1,523,492)	(456,678)	(1,340,713)
Տարածքների պահպանման և վարձակալության գծով ծախսեր	(22,011)	(66,929)	(18,771)	(55,692)
Հիմնական միջոցների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	(153,105)	(504,986)	(151,003)	(444,778)
Գործառնական հարկեր	(77,894)	(330,579)	(103,767)	(326,636)
Իրավաբանական և խորհրդատվական ծախսեր	(31,919)	(97,894)	(57,429)	(118,849)
Բնակչությունից ներգրավված ավանդների ապահովագրման համակարգում մասնակցություն	(73,335)	(215,827)	(62,765)	(184,667)
Ծրագրային ապահովման գծով ծախսումներ	(42,083)	(98,910)	(37,690)	(119,244)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(22,410)	(73,028)	(55,661)	(154,396)
Անվտանգություն	(37,453)	(117,449)	(37,705)	(119,207)
Կապ	(34,865)	(106,026)	(33,340)	(103,302)
Մարքեթինգ և գովազդ	(38,840)	(82,657)	(31,772)	(92,829)
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	(30,684)	(95,587)	(31,828)	(92,326)
Գրասենյակային ծախսեր	(23,554)	(74,432)	(24,133)	(72,652)
Տրանսպորտային ծախսեր	(13,110)	(45,569)	(19,037)	(49,725)
Ապահովագրություն	(9,270)	(32,467)	(9,254)	(24,129)
Բարեգործություն				

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	(3,780)	(32,619)	(5,430)	(11,011)
	-	(2,000)	-	(4,000)
Այլ	(260,701)	(609,245)	(153,000)	(688,493)
Այլ գործառնական ծախսեր	(875,014)	(2,586,204)	(832,583)	(2,661,934)

25. Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ է հանդիսանում Բանկի գործունեությանը և կառավարվում է մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն Բանկի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Բանկը ենթակա է վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործունեության հետ կապված ռիսկերի: Բանկը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի վերահսկման անկախ գործընթացը չի ազդում գործարարության ռիսկերի վրա, ինչպիսիք են ,օրինակ՝ շրջակա միջավայրի, տեխնոլոգիաների կամ ոլորտային փոփոխությունները: Նման ռիսկերը Բանկի կողմից վերահսկվում են ռազմավարական պլանավորման գործընթացի ընթացքում:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի կառավարման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Տնօրինությունը, սակայն առկա են առանձին մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդ

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր վերահսկման համար, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկում ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտե

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեն հետևում է սահմանաչափերի կատարմանը, ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի ներդրմանը, ընդունում է շուկայական և իրացվելիության ռիսկերին վերաբերող որոշումներ, ինչպես նաև վերահսկում է այդ որոշումների կատարումը:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն պատասխանատու է վարկային ռիսկերի կառավարման համար:

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտ

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման հետ կապված մեթոդաբանության, քաղաքականության և ընթացակարգերի ներդրման համար, իրականացնում է բանկային ռիսկերի վերլուծություն և գնահատում:

Վարկային ռիսկերի կոմիտե

Վարկային ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է մանրաձախ բանկային արտադրանքների, ինչպես նաև մանր բիզնեսի համար արտադրանքների գծով ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ռազմավարության և նորմատիվների մշակման համար:

Ֆինանսական դեպարտամենտ

Ֆինանսական դեպարտամենտը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, ինչպես նաև կառավարում է իրացվելիության ռիսկը:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ներածություն (շարունակություն)

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչությունը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային ցուցանիշների հաշվարկների միջոցով: Ռիսկերի մոնիթորինգը և վերահսկողությունը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որում պարունակվում է վարկային ռիսկի ընդհանուր չափի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ըստ ոլորտների, հաճախորդների, մարման ժամկետների, արժույթի և վարկերի տեսակների: Տվյալ հաշվետվությունում նաև ներկայացվում են իրացվելիության և վարկային ցուցանիշները, ինչպես նաև տոկոսադրույքի փոփոխության, արտարժույթի և գործառնական ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Ղեկավարությունը օրական կտրվածքով ստանում է Բանկի իրացվելիության ռիսկի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Բանկը մշակել է ռիսկերի կառավարման ընթացակարգ՝ հիմնական բանկային ռիսկերը բնորոշելու, գնահատելու և վերահսկելու համար համակարգային և բազմակողմանի մոտեցում կառուցելու նպատակով:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Բանկը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Բանկը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Բանկին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Բանկը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Բանկի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները նման վճարումները հատուցում են Բանկին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Նշված պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, գտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտեցմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

Դեֆոլտի հավանականությունը (PD)	Դեֆոլտի հավանականությունը որոշակի ժամանակի հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)	Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD)	Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Բանկը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Բանկը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև:

Փուլ 1:	Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
Փուլ 2:	Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Բանկը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
Փուլ 3:	Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Բանկը ձևակերպում է ԱՎԱՎԿ պահուստ:
POCI	Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի և վերականգնման սահմանումը

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 90 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը: Բանկը բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը գործառնական օրվա ավարտի դրությամբ չի կատարել առանձին համաձայնագրերով սահմանված վճարումները:

Որպես որակական գնահատման մաս, թե արդյոք հաճախորդը անվճարունակ է, Բանկը հաշվի է առնում նաև մի շարք դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարման քիչ հավանական լինելու մասին: Նման իրավիճակներում, Բանկը վերլուծում է, թե արդյոք իրադարձությունը հանգեցնում է դեֆոլտի և հետևաբար ԱՎԿ հաշվարկման համար ակտիվը անհրաժեշտ է դասվի որպես 3-րդ մակարդակ, թե՛ համապատասխանում է 2-րդ մակարդակին: Տվյալ դեպքերը ներառում են՝

- ▶ Վարկառուի մահը,
- ▶ Վարկառուի կողմից անհապաղ ֆինանսավորման պահանջը,
- ▶ Գրավի արժեքի զգալի նվազումը, երբ վարկի վճարումը ակնկալվում է գրավի վաճառքից,
- ▶ Վարկառուի ապրանքաշրջանառության զգալի նվազումը կամ խոշոր հաճախորդի կորուստը,
- ▶ Կովենանտների խախտումը, որոնց գծով Բանկը չի հրաժարվում դրանց կատարման պահանջի իրավունքից,
- ▶ Վարկառուն (կամ վարկառուի խմբի կազմից որևէ կազմակերպություն) սնանկության հայտ է ներկայացրել կամ հայտարարվել է սնանկ,
- ▶ Վարկառուի գնանշված պարտատոմսերի կամ բաժնետոմսերի առքեվաճառքը կասեցվել է առաջնային շուկայում՝ ֆինանսական դժվարությունների մասին լուրերի կամ փաստերի պատճառով:

Բանկի քաղաքականությունն է ֆինանսական գործիքները համարել «վերականգնված» և հետևաբար վերադասակարգել 3-րդ մակարդակից, երբ նվազագույնը վեց հաջորդական ամիսների ընթացքում դեֆոլտի չափանիշներից ոչ մեկը չի պատահել: «Վերականգնման» դեպքում՝ ակտիվը 2-րդ թե 1-ին մակարդակի դասակարգելու որոշումը կախված է վերականգնման պահին վերանայված վարկային դասից, և գնահատումից, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման համեմատ :

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտադրության առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Բանկը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Կորպորատիվ և փոքր բիզնեսի վարկավորում

Կորպորատիվ վարկավորման դեպքում վարկառուները գնահատվում են Բանկի ռիսկերի բաժնի կողմից: Վարկային ռիսկի գնահատումը հաշվի է առնում տարբեր պատմական, ընթացիկ տեղեկատվություն և կանխատեսումներ, ինչպիսիք են.

- ▶ պատմական տեղեկատվություն հաճախորդի ուշացումների մասին,
- ▶ հաճախորդների մասին հանրային տեղեկատվություն տեղեկատվության արտաքին աղբյուրներից: Նման տեղեկատվությունը ներառում է վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված արտաքին վարկանիշները, անկախ վերլուծաբանների հաշվետվությունները, պարտատոմսերի շուկայում առկա գները կամ մամուլի հաղորդագրությունները և հոդվածները,
- ▶ մակրոտնտեսական կամ աշխարհաքաղաքական տեղեկատվություն, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ի աճի տեմպերը, կոնկրետ ոլորտի և աշխարհագրական շրջաններում, որոնցում գործունեություն է ծավալում հաճախորդը,
- ▶ այլ հիմնավորված և հաստատվող տեղեկատվություն հաճախորդի կառավարման որակի և հնարավորությունների վերաբերյալ, որը տեղին է կազմակերպության գործունեության արդյունքների գնահատման համար:

Փոքր բիզնեսի վարկերը գնահատվում են Բանկի կողմից, օգտագործելով մանրաձախ ապրանքատեսակների մոդելները:

Սպառողական վարկավորում և հիփոթեքային վարկավորում

Սպառողական վարկավորումը ներառում է ֆիզիկական անձանց տրամադրված գրավով չապահովված վարկեր, վարկային քարտեր և օվերդրաֆտներ: Այս ապրանքատեսակների գնահատումը, ինչպես նաև հիփոթեքային վարկերը և փոքր բիզնեսի վարկերը, հիմնված են ժամկետանց օրերի քանակի ցուցանիշի վրա:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը առաջիկա դեֆոլտի դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Բանկը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2-ին, Փուլ 3-ին և POCI դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Բանկը առաջարկում է իր կորպորատիվ և մանրաձախ հաճախորդներին տարբեր օվերդրաֆտներ և վարկային քարտեր, որոնք Բանկն իրավունք ունի ետ կանչել և/կամ նվազեցնել սահմանաչափը՝ ծանուցելով ընդամենը մեկ օր առաջ: Ծանուցման ներկայացման համար Բանկը չի սահմանափակում վարկային կորուստների ռիսկի ենթարկվածությունը պայմանագրային ժամկետով և փոխարենը հաշվարկում է ԱՎԿ այն ժամանակահատվածի համար, որը արտացոլում է Բանկի հաճախորդների վարքագծի վերաբերյալ ակնկալիքները, դեֆոլտի հավանականությունը և Բանկի կողմից վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ հետագա փոփոխությունները, որոնք կարող են նախատեսել վարկային գծերի նվազեցում կամ փակում:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

LGD- ն հաշվարկվում է կոլեկտիվ հիմունքով՝ հիմք ընդունելով դեֆոլտի ամսաթվից հետո վարկի վերականգնման վիճակագրական տեղեկատվությունները:

LGD չափը գնահատվում է 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Փուլերի և POCI բոլոր ակտիվների դասերի համար: Նման LGD չափերի համար ելակետային տվյալները գնահատվում են և, հնարավորության դեպքում, ճշգրտվում են փորձարկման միջոցով պատմական տվյալների հիման վրա՝ հաշվի առնելով վերջին շրջանում վերականգնումները: Անհրաժեշտության դեպքում այդպիսի տվյալները որոշվում են յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարի համար:

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Բանկը մշտապես ստուգում է բոլոր ակտիվները, որոնց նկատմամբ հաշվարկվում է ԱՎԿ: Բանկը վերլուծում է, արդյոք տվյալ գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ որոշելու համար, թե ինչ չափով է հարկավոր ստեղծել արժեզրկման գծով պահուստը գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի համար (12 ամսվա ԱՎԿ-ի կամ ամբողջական ժամկետի ԱՎԿ-ի արժեքով): Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Բանկը նաև կիրառում է լրացուցիչ որակական մեթոդ՝ նշելու համար, որ ակտիվի վարկային ռիսկի զգալի աճ է տեղի ունեցել, օրինակ, հաճախորդի/վարկի տեղափոխումը խնդրահարույց վարկերի ցանկ կամ վարկի վերաձևակերպումը վարկային իրադարձությունների հետ կապված: Որոշ դեպքերում Բանկը կարող է նաև վերանայել վերոհիշյալ «Դեֆոլտի սահմանումը» բաժնում նկարագրված իրադարձությունները, որպես վարկային ռիսկի զգալի աճի նշանակում այլ ոչ թե որպես դեֆոլտ:

Միևնույն ակտիվների խմբի համար ԱՎԿ-ի գնահատման դեպքում Բանկը նույն սկզբունքները կիրառում է՝ գնահատելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո:

Ֆինանսական ակտիվների համախմբում, որոնք գնահատվում են խմբային հիմունքներով

Ելնելով ստորև նշված գործոններից, Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական կամ խմբային հիմունքներով:

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական հիմունքով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ Բոլոր Փուլ 3-ում գտնվող ակտիվները, անկախ ֆինանսական ակտիվների դասից,
- ▶ Փուլ 2-ի և Փուլ 3-ի կորպորատիվ վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ Խոշոր և եզակի գործիքները փոքր բիզնեսի վարկավորման պորտֆելում,
- ▶ Գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները (օրինակ, պահանջները բանկերի նկատմամբ, դրամական միջոցների համարժեքները և ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը)
- ▶ Ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգվել են որպես POCI սկզբնական վարկի դադարեցման և պարտքի վերակազմավորման արդյունքում Նոր վարկի ճանաչման ժամանակ,

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ խմբային հիմունքներով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ 1-ին և 2-րդ փուլերում հիփոթեքային և սպառողական վարկերը, ինչպես նաև 1-ին փուլի առևտրային վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ ձեռք բերված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են խմբային հիմունքներով:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Բանկը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ ՀՆԱ աճի տեմպը,
- ▶ Գործազրկության մակարդակը,
- ▶ Կենտրոնական բանկի բազային տոկոսադրույքները,
- ▶ Փոխարժեքները:

ԱՎԿ-ի հաշվարկման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները և մոդելները միշտ չէ, որ արտացոլում են շուկայի բոլոր բնութագրերը ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ: Որպեսզի դա արտացոլվի, երբեմն կատարվում են որակական ճշգրտումներ կամ ուղղումներ ժամանակավոր ճշգրտումների տեսքով, եթե այդ տարբերությունները էական են:

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից և ԱՄՆ-ի Համաշխարհային տնտեսության հեռանկարների տվյալների բազայից): Բանկի վարկային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանական- ությունը, %	2020թ.	2021թ.
		%		
ՀՆԱ աճի %				
	Լավատեսական	5%	99.2	99.6
	Բազիսային	90%	103.5	104.0
	Վատատեսական	5%	108.1	108.7
ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ փոխարժեք				
	Լավատեսական	5%	410.6	442.3
	Բազիսային	90%	490.3	502.8
	Վատատեսական	5%	570.6	562.6
Ներմուծման տեմպը				
	Լավատեսական	5%	501.6	532.8
	Բազիսային	90%	389.8	419.6
	Վատատեսական	5%	284.8	315.0
Արտահանման տեմպը				
	Լավատեսական	5%	272.6	309.6
	Բազիսային	90%	216.2	242.3
	Վատատեսական	5%	167.0	187.3

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է Բանկի դրամական ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացումը աշխարհագրական հայտանիշով.

	30/09/2020				31/12/2019			
	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	41,423,798	11,193,802	7,140,122	59,757,722	50,388,430	8,727,362	4,721,183	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	485,277	—	—	485,277	611,871	—	—	611,871
Հետգնման պայմանագրով գրավարկված առևտրային արժեթղթեր	—	—	—	—	—	—	—	—
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	16,867,794	776,866	—	17,644,660	9,881,743	1,228,506	—	11,110,249
Հաճախորդների տրված վարկեր	199,032,038	19,121	181,382	199,232,541	188,728,507	16,757	175,300	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	18,645,208	—	—	18,645,208	19,997,554	1,319,275	—	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավարկված ներդրումային արժեթղթեր	—	—	—	—	—	—	—	—
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	998,216	—	—	998,216	5,651,518	—	—	5,651,518
	277,452,331	11,989,789	7,321,504	296,763,624	275,259,623	11,291,899	4,896,483	291,448,005
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ ԿԲ-ի նկատմամբ	654,905	—	—	654,905	751,641	—	—	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	31,604	34,195	647,233	713,032	207	244,898	473,834	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	202,642,110	2,623,672	43,699,186	248,964,968	190,681,064	1,277,380	51,917,743	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	7,620,560	—	—	7,620,560	7,773,171	—	—	7,773,171
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	4,357,415	—	—	4,357,415	4,454,300	—	—	4,454,300
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,014,409	—	—	1,014,409	1,433,526	—	—	1,433,526
	216,321,003	2,657,867	44,346,419	263,325,289	205,093,909	1,522,278	52,391,577	259,007,764
Ակտիվների և պարտավորությունների գծով զուտ դիրք	61,131,328	9,331,922	(37,024,915)	33,438,335	70,165,714	9,769,621	(47,495,094)	32,440,241

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման աղբյուրների կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով դեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Բանկը գնահատում և կառավարում է իրացվելիությունը՝ ելնելով ԿԲ-ի սահմանած զուտ իրացվելի ակտիվների և հաճախորդների պարտավորությունների հարաբերակցության ցուցանիշների սահմանաչափերից: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունը կազմել է՝

	<i>Սահմանային արժեք</i>	<i>30/09/2020 %</i>	<i>31/12/2019 %</i>
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	min 15%	34.03%	31.01%
Ն22 - Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	min 60%	100.67%	80.04%

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման աղբյուրների կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակը արտահայտում է Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները՝ ըստ մարման պայմանագրային ժամկետների: Փոխառություն տրամադրելու գծով բոլոր չկատարված պարտավորությունները ներառվում են հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում հաճախորդը կարող է պահանջել դրա կատարումը: Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում երաշխիքի առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքի կատարումը:

	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
30/09/2020	8,246,234	3,268,526	72,715	-	11,587,475
31/12/2019	455,105	6,410,405	2,646,071	7,673	9,519,254

Բանկն ակնկալում է, որ ոչ բոլոր պայմանական կամ պայմանագրային պարտավորությունների կատարումը կպահանջվի մինչև ժամկետների ավարտը:

Բանկը ներգրավել է նշանակալի միջոցներ հաճախորդներից: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Ղեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Այդ մնացորդները աղյուսակում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող գումարներում:

Պահանջները հաճախորդների նկատմամբ ներառում են ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Բանկը պարտավոր է հետ վճարել նման ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջով:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում:

Կապիտալի զգայունությունը 2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով հաստատուն տոկոսադրույքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի գույքահեռ տեղաշարժեր:

Եկամտաբերության կորի տեղաշարժը տեղի է ունենում ՀՀ պետական պարտատոմսերի գների փոփոխության հիման վրա:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Տնօրինությունը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Բանկը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Բանկը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտը:

Բանկում գործում է գործառնական ռիսկերի բացահայտման, փոխանցման, ինչպես նաև հետագա հետազոտության և մոնիտորինգի համակարգ:

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթացներ

Իրական արժեքի չափման գործընթացներ

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը.

- ▶ I մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտվող),
- ▶ II մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնց համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, ուղղակի թե անուղղակի կերպով դիտարկելի են,
- ▶ III մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնք օգտագործում են այնպիսի ելակետային տվյալներ, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, սակայն դիտարկելի չեն:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Բանկը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Առևտրային արժեթղթեր	-	485,277	-	485,277
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,429,419	17,196,475	19,314	18,645,208
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
	1,429,419	17,681,752	19,314	19,130,485
Ընդամենը				
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	59,757,722	-	-	59,757,722
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	17,644,660	17,644,660
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	199,232,541	199,232,541
	59,757,722	-	216,877,201	276,634,923
Ընդամենը				
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	-	-	654,905	654,905
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	713,033	713,033
Հաճախորդների հաշիվներ	-	-	248,964,968	248,964,968
Այլ փոխառու միջոցներ	-	-	7,620,560	7,620,560
	-	-	257,953,466	257,953,466
Ընդամենը				

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

26. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			
	Ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	Ընդամենը
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Առևտրային արժեթղթեր	–	611,871	–	611,871
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	–	–	–	–
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,319,275	19,978,239	19,314	21,316,828
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	–	–	–
Ընդամենը	1,319,275	20,590,110	19,314	21,928,699
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	63,836,975	–	–	63,836,975
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	11,110,249	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	187,816,066	187,816,066
Ընդամենը	63,836,975	–	198,926,315	262,763,290
Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	205,748	–	205,748
Ընդամենը	–	205,748	–	205,748
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	–	751,641	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	718,939	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	–	–	243,329,493	243,329,493
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	11,852,792	11,852,792
Ընդամենը	–	–	256,652,865	256,652,865

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքներ

Ստորև ներկայացված է գնահատման մեթոդներով հաշվարկված իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի որոշման նկարագրությունը: Այն ներառում է Բանկի կողմից այն ենթադրությունների գնահատումը, որոնք կարող էին օգտագործվել շուկայի մասնակիցների կողմից գործիքների արժեքի որոշման ժամանակ:

Առևտրային արժեթղթեր / Ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող առևտրային արժեթղթերը և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնց արժեքը որոշվում է եկամտաբերության կորի միջոցով, հիմնականում իրենց մեջ ներառում են պետական արժեթղթեր:

Չափման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու նպատակով:

Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցպահանջ ավանդների և անժամկետ խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Գնանշվող արժեթղթերի իրական արժեքն հիմնվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշման վրա: Չգնանշվող գործիքների, հաճախորդներին տրված վարկերի, հաճախորդների ավանդների, բանկերի նկատմամբ պահանջների, ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունների, բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների, այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վարձակալության պարտավորությունների իրական արժեքը չափվում է ապագա դրամական հոսքերի զեղչման միջոցով՝ ներկա պահին նմանատիպ պայմաններ, վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող պարտավորությունների դրույքների կիրառմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

27. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապաճանաչվում

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ցանկը, որոնք այնպես են փոխանցվել, որ բոլոր փոխանցված ֆինանսական ակտիվները կամ փոխանցված ֆինանսական ակտիվների մի մասը չեն բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին:

	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2020 թ.	Ընդամենը 2020 թ.
Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	7,174,376	7,174,376
Ընդամենը		7,174,376	7,174,376
Համապատասխան պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ընդամենը		-	-
2020 թ. դիրք		7,174,376	7,174,376

	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2019 թ.	Ընդամենը 2019 թ.
Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ընդամենը		-	-
Համապատասխան պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ընդամենը		-	-
2019 թ. դիրք		-	-

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, Բանկը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Բանկը եկել է այն եզրակացության, որ պահպանում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Բացի այդ, Բանկը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

Նման ձևով, Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետգնման պայմանագրով ձեռք բերած արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, Բանկը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

Հետգնման պայմանագրերով իրացված արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքը 2020թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմել է 7,174,376 հազ. դրամ (2019թ.՝ հետգնման պայմանագրերով իրացված արժեթղթեր չեն եղել), և ներառում է որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր:

28. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

համաձայնագրերի (ISDA, RISDA և այլն) հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

2020թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությու- նում	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝ ներկայաց-ված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությու- նում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավոր- ությունների գումար՝ ներկայաց-ված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությու- նում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ գումար
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	7,174,376	-	7,174,376	-	(7,174,376)	-
Ընդամենը	7,174,376	-	7,174,376	-	(7,174,376)	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
Ֆինանսական ակտիվներ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

(հազար ՀՀ դրամ)

29. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Բանկի պայմանագրային չգեղջկած պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 25-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

	30/09/2020			31/12/2019		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	59,757,722	-	59,757,722	63,836,975	-	63,836,975
Առևտրային արժեթղթեր	485,277	-	485,277	-	611,871	611,871
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	17,644,660	-	17,644,660	11,110,249	-	11,110,249
Հաճախորդներին տրված վարկեր	71,446,996	127,785,545	199,232,541	35,341,678	153,578,886	188,920,564
Ներդրումային արժեթղթեր	3,909,555	14,735,653	18,645,208	3,727,990	17,588,838	21,316,828
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցներ	-	11,150,618	11,150,618	-	10,914,522	10,914,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	-	2,496,460	2,496,460	-	2,330,608	2,330,608
Ընթացիկ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-
շահութահարկի գծով	260,311	-	260,311	262,311	-	262,311
Այլ ակտիվներ	-	5,032,168	5,032,168	5,965,196	2,024,743	7,989,939
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	1,458	1,458
	153,504,521	161,200,444	314,704,965	120,244,399	187,050,926	307,295,325
Ընդամենը						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	-	654,905	654,905	-	751,641	751,641
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	713,033	-	713,033	718,939	-	718,939
Հաճախորդների հաշիվներ	224,218,982	24,745,986	248,964,968	226,153,712	17,722,475	243,876,187
Այլ փոխառու միջոցներ	-	7,620,560	7,620,560	2,531,102	5,242,069	7,773,171
Պահուստներ	93,058	-	93,058	87,572	-	87,572
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	-	4,357,415	4,357,415	-	4,454,300	4,454,300
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	318,542	-	318,542	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	863,134	-	863,134	1,824,115	-	1,824,115
	226,206,749	37,378,866	263,585,615	231,315,440	28,170,485	259,485,925
Ընդամենը						
Զուտ դիրք	(72,702,228)	123,821,578	51,119,350	(111,071,041)	158,880,441	47,809,400

Բանկը ներգրավել է նշանակալի միջոցներ հաճախորդներին: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Դեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում:

Հայաստանում գործում է նաև Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամ, որը ոչ առևտրային կազմակերպություն է և հիմնվել է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի նախաձեռնությամբ՝ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» օրենքի համաձայն: Դրամային ավանդի երաշխավորված առավելագույն չափը կազմում է 10 միլիոն ՀՀ դրամ: Արտաթույլիցված ներգրավված ավանդի երաշխավորման առավելագույն չափը կազմում է 5 միլիոն ՀՀ դրամ: Ավանդների երաշխավորումն իրականացվում է Հիմնադրամի միջոցների հաշվին, որոնք ձևավորվում են Հայաստանի բոլոր առևտրային բանկերի կողմից եռամսյակային կտրվածքով կատարվող վճարումների հաշվին: Հիմնադրամի գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկը:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չեն իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի գործարքների գներից և պայմաններից:

Մայր կազմակերպության վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 1-ում: Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները իրենցից ներկայացնում են մայր կազմակերպության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

	30/09/2020			31/12/2019		
	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերությու- նություններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերությու- նություններ	Առանցքային կառավարչա- կան անձնակազմ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	314,617	6,978,987	-	678 380	1 402 666	-
Վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	390 760	-	4 494 780	168 014
Ժամանակաշրջանի ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	-	48,111	-	5 516 595	252 071
Ժամանակաշրջանի ընթացքում վարկերի մարումներ	-	-	(50,941)	-	(10 011 375)	(29 325)
Զմարված վարկեր ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	386,034	-	-	390 760
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	(1,895)	-	-	(2 106)
Զմարված զուտ վարկեր ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	386,034	-	-	388 654
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7 386 276	200 071	-	5 401 231	158 942
Ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացված ավանդներ	-	9,792,500	259,685	-	6 885 488	41 429
Ժամանակաշրջանի ընթացքում մարված ավանդներ	-	(3,062,293)	(178,086)	-	(4 900 443)	(300)
Ավանդներ ժամանակաշրջանի վերջում	-	14,116,483	281,670	-	7 386 276	200 071
Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվներ ժամանակաշրջանի վերջում	601,507	4,835,175	61,267	383 763	8 131 858	12 444

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	30/09/2020	30/09/2019
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	614,748	660,444
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	614,748	660,444

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	Այլ փոխառու միջոցներ	Ընդամենը ֆինանսական գործունեության պարտավորություններ
Հաշվեկշռային արժեք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,234,138	6,234,138
Թողարկումից մուտքեր	3,220,249	3,220,249
Մարումներ	(1,716,041)	(1,716,041)
Այլ	34,825	34,825
Հաշվեկշռային արժեք 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,773,171	7,773,171
Թողարկումից մուտքեր	1,072,739	1,072,739
Մարումներ	(1,236,866)	(1,236,866)
Այլ	11,516	11,516
Հաշվեկշռային արժեք 2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	7,620,560	7,620,560

«Այլ» հոդվածը ներառում է այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս փոխառությունների գծով հաշվարկված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների ազդեցությունը: Բանկը դասակարգում է վճարված տոկոսները, որպես գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր:

32. Կապիտալի համարժեքություն

Բանկն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով 1988թ. Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանված պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է ամուր փարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Բանկը սահմանում է որպես կապիտալ այն հոդվածները, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն սահմանվում են որպես վարկային կազմակերպությունների կապիտալի բաղադրիչներ: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելի համաձայնության դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) չպետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%: 2020թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

Բանկի կապիտալի համարժեքության հարաբերակցությունը գերազանցել է Բազելյան համաձայնագրով առաջարկված նվազագույն մակարդակը՝ 8.0%, ինչպես նկարագրված է ստորև.

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ՝ սահմանված 1988թ. Բազելյան համաձայնագրով

2020 թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության նորմատիվը, որը հաշվարկվել է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի դրույթների համաձայն՝ հաշվի առնելով շուկայական ռիսկը ընդգրկելու գծով հետագա փոփոխությունները, կազմել է՝

	30/09/2020	31/12/2019
1- ին դասի կապիտալ	33,861,944	30,011,263
2 -րդ դասի կապիտալ	3,674,891	3,627,272
Ընդհանուր կապիտալ	37,536,835	33,638,534
Ռիսկերով կշռված ակտիվներ	251,262,864	252,718,953
1-ին դասի կապիտալի համարժեքություն	13.48%	11.88%
Ընդամենը կապիտալի համարժեքություն	14.94%	13.31%